

"D-na Vicepresedinta Reding,

Va scriu in legatura cu recentele evenimente care au avut loc in Romania, la Consiliul Superior al Magistraturii (CSM), o institutie pe care o consider cruciala pentru un sistem judiciar independent, functional si de incredere.

In opinia mea, de la infiintarea sa, CSM a fost conceput gresit, aducand impreuna judecatorii si procurorii, doar pentru ca ambele categorii sunt magistrati. Stiu ca un astfel de model exista in alte state membre ale UE, insa cred ca a fost o greseala implementarea sa in Romania unde, in timpul comunismului, procurorii serveau regimul inaintea legii si aproape niciodata oamenilor. Ei erau cei mai puternici din sistem, nu doar pentru ca interpretau si implementau legea asa cum doreau, deseori inventand infractiuni sau amenintand avocatii care indrazneau sa-si apere clientii, ci si pentru ca de foarte multe ori dictau deciziile pe care judecatorii trebuiau sa le pronunte si intreprindeau diferite actiuni impotriva judecatorilor care indrazneau sa nu se supuna.

Dupa Decembrie 1989, procurorii au luptat cu tot ce au putut pentru a-si pastra aceste puteri. Infiintarea CSM, cuprinzandu-i atat pe judecatori cat si pe procurori, a fost o victorie. Desi timp de mai multi ani a fost dificil chiar si sa se produca o schimbare de legislatie, incet-incet judecatorii si-au inteles din ce in ce mai bine rolul in sistemul de justitie si independenta lor s-a transformat dintr-un text scris in Constitutie intr-o practica. In acelasi timp, multi procurori au devenit, la randul lor, constienti de propriul rol si, din acest punct de vedere, lucrurile pareau sa mearga in directia corecta.

CSM, institutia al care principal rol este sa asigure calitatea si independenta sistemului judiciar, a fost in mod constant obiectul criticilor, atat in interiorul tarii, cat si din partea Comisiei Europene, in principal pentru ca nu facea suficient pentru a reforma sistemul.

Mecanismul de Cooperare si Verificare, infiintat cu buna credinta ca un instrument menit sa ajute si sa asiste Romania in eforturile sale de reforma, s-a indepartat incet de la scopul initial, iar in ultimii ani s-a concentrat mai putin pe reforma justitiei si, din ce in ce mai mult, pe investigatiile procurorilor, in special pe cele ale Departamentului National Anticoruptie (DNA). Pe langa frustrarea pe care a adus-o in randul multor judecatori, care au considerat ca eforturile lor nu conteaza in ochii Comisiei Europene, aceasta abordare a trimis si un semnal gresit sefului DNA, fostului Procuror-General si unor procurori anticoruptie. Acestia, din nou, s-au considerat deasupra intregului sistem, avand dreptul sa faca orice cred de cuviinta, cu binecuvantarea Comisiei, profitand in acest fel de buna credinta, poate uneori naiva, a Comisiei. Aceasta este singura explicatie pentru unele actiuni care au avut loc in ultimii ani si care nu ar fi fost posibile intr-o tara democratica

normala, intr-un stat de drept. Sunt multe astfel de actiuni, va voi da doar cateva exemple, pe care le consider cele mai relevante:

1. Timp de mai multi ani am asistat la ceea ce am numit "tele-justitie", mai exact arestari spectaculoase, a zeci de persoane, in principal pentru acuzatii de coruptie, desfasurate mereu in prezenta unor canale TV, invitate sa transmita in direct acele actiuni...Faptul ca, in multe dintre aceste cazuri, judecatorii nu au mentinut arestarea preventiva, faptul ca fie punerea sub acuzare nu a mai avut loc sau persoanele au fost achitate, aceste lucruri nu i-au deranjat pe cei care au facut arestarile initiale si a parut ca nu sunt observate nici de Comisie.

2. De ani buni, aproape saptamanal, mass-media tot primeste si publica transcript-ul unor conversatii telefonice din cazuri aflate inca in investigatie sau care nici macar nu faceau parte din vreo ancheta, o practica de trista amintire, ce ne-a facut sa simtim ca traim din nou in timpul comunismului, cand ascultarea si inregistrarea conversatiilor telefonice era regula... Doar tehnologia s-a schimbat. Chiar si Prim Ministrul Romaniei a declarat, in mod public, ca este convins de faptul ca telefonul sau este ascultat si conversatiile telefonice ii sunt inregistrate ilegal. Mi-e teama ca are dreptate. Dar sunt convinsa ca veti fi de acord cu mine ca asa ceva este inacceptabil intr-un stat de drept. Spre marea dezamagire a concetatenilor mei, Comisia Europeana nu a scos niciun cuvint in legatura cu aceasta oribila practica, in ciuda faptului ca multe, foarte multe transcript-uri au fost, in mod clar, facute publice.

3. Vara trecuta, dupa ce a avut loc referendumul pentru demiterea Presedintelui Romaniei, procurorii DNA au comis un abuz incredibil, initiind anchete in mai multe sate. Am asistat la scene incredibile, filmate de mai multe televiziuni, in care procurorii anchetau oameni, privind presupuse infractiuni electorale, pe strada, cu Biblii pe capota masinilor...chiar ca intr-un film foarte prost. Va garantez ca aceasta practica nu este prevazuta in legislatia Romaniei. Un abuz a fost si faptul ca, desi DNA nu are competenta in aceste cazuri, procurorii sai au condus anchetele. Sunt intru totul de acord ca infractiunile electorale sa fie sanctionate, insa acest lucru trebuie sa fie facut in mod legal si de catre cei care au competenta legala sa o faca. Indiferent cat de mult a incercat DNA sa-si justifice implicarea, pretinzand ca a anchetat primarii locali, adevarul este ca a fost un abuz urias. Din nou, spre dezamagirea concetatenilor mei, Comisia Europeana a inchis ochii si de data aceasta.

4. In 2012, dl. Daniel Morar, la acel moment Procuror-sef al DNA, a mers mai departe si, fiind nemulțumit de deciziile unor judecatori in cauze anchetate de DNA, a anuntat public ca va incepe urmarirea penala impotriva acelor judecatori! Ceea ce a si facut! Impotriva a trei judecatori de la Curtea de Apel

Bucuresti.

D-na Vice-presedinta, nu am cunostinta de vreun alt stat membru al UE in care sa se fi intamplat asa ceva: un procuror-sef care sa spuna ca o solutie este, prin ea insasi, motiv pentru inceperea urmaririi penale impotriva judecatorilor care au indraznit sa ia aceasta decizie, in absenta oricarei dovezi privind vreo activitate infractionala! La finalul anchetei, nu s-au luat masuri impotriva acelor judecatori si ei nu au fost pusi sub acuzare. Insa un lucru este clar: simpla amenintare si actiunea dlui Morar ne-au dus inapoi in vremea dictaturii comuniste, cand procurorii erau la putere si judecatorii se supuneau.

Din nou, foarte, foarte dezamagitor, Comisia Europeana a fost complet tacuta pe acest subiect, pe care eu personal il consider ca fiind cel mai agresiv atac impotriva independentei judecatorilor din ultimii 20 de ani. Desigur, o intrebare legitima este si: unde a fost Consiliul Superior al Magistraturii, al carui principal scop este sa garanteze independenta judecatorilor? Pur si simplu, in mod inadmisibil, a inchis ochii, permitand ca abuzul sa se petreaca.

Aceasta atitudine, atat a d-lui Morar, cat si a CSM, explica ce s-a intamplat la CSM in ultimele luni. Si a culminat cu alegerea ca presedinte a CSM a unui...procuror, d-na Oana Schmidt-Haineala.

D-na Vice-presedinta, sunt sigura ca intelegeti nu doar ironia unei astfel de alegeri, ci mai ales cat de illogic este ca un organism al carui scop este de a proteja, mai presus de orice, independenta judecatorilor, sa fie condus de un procuror care, potrivit legii, se supune ordinilor ierarhice si cu siguranta nu i-a protejat pe judecatori atunci cand acestia au avut nevoie. Ca sa nu mai vorbim de recentele relatari de presa privind presupusul comportament inacceptabil al d-nei Haineala care, pe vremea cand era vice-presedinta a CSM, ar fi trimis mesaje SMS unor colegi, indicandu-le cum sa voteze, exprimandu-si dispretul fata de alti colegi din CSM si manipuland organizarea unor sedinte oficiale ale CSM, pentru a obtine majoritatea pe care dansa si fosta presedinta, dna Alina Ghica, o doreau. Pana acum, actuala presedinta a CSM, dna Haineala, nu a negat ca ar fi trimis aceste mesaje si continutul lor, ceea ce, intr-o tara normala, ar fi fost considerat mai mult decat suficient pentru o demisie!

Este adevarat ca legea in Romania nu interzice alegerea unui procuror in fruntea CSM, insa in 20 de ani este pentru prima oara cand asa ceva se intampla, deoarece pana acum spiritul Constitutiei a fost clar inteles de catre membrii CSM.

Nemultumiti de comportamentul unora dintre judecatorii pe care i-au ales si i-au trimis la CSM pentru a-si indeplini sarcinile in conformitate cu Constitutia si principiile statului de drept, peste 1.500 de judecatori au decis sa revoce mandatul a doi membri CSM, inclusiv pe cel al fostei presedinte a CSM, d-na Alina Ghica. Adunari generale au avut loc si voturile au fost exprimate. Abuzand legea si mandatul incredintat, CSM - sau mai bine spus o majoritate a membrilor CSM - a refuzat timp de mai bine de o luna sa aplice legea si sa ia nota de aceasta revocare. In final, judecatorii au amenintat cu proteste!

Votantii mei nu inteleg de ce Comisia Europeana nu a spus un cuvant, in ultimul raport MCV, cu privire la aceasta situatie?

Cum este posibil sa nu existe o reactie a Comisiei cu privire la un alt aspect pe care nu pot sa il numesc altfel decat un abuz? Doi judecatori, membri ai CSM, si-au exprimat destul de vocal opinia privind inacceptabilitatea alegerii unui procuror in functia de presedinte CSM: dl. Horatius Dumbrava si dl. Adrian Neacsu. Ce s-a intamplat? In cateva zile, Agentia Nationala de Integritate (ANI) a lansat o ancheta impotriva judecatorului Dumbrava privind un presupus conflict de interese care s-ar fi petrecut in urma cu trei ani. Va rog sa notati ca dl Dumbrava a fost el insusi presedinte al CSM in 2011 si nici atunci, nici inainte de acea data, ANI nu a avut nimic de spus la adresa sa, desi este de datoria Agentiei sa verifice integritatea unui presedinte CSM. Cu toata buna credinta, cum ar putea cineva califica ancheta lansata de ANI, altfel decat un abuz?

Pe de alta parte, DNA a lansat o ancheta impotriva celuilalt judecator, dl. Neacsu, privind un presupus abuz comis vara trecuta. Din nou...doar dupa ce acesta a protestat impotriva alegerii unui procuror ca presedinte al CSM!

Si, din nou, Comisia Europeana a pastrat tacerea absoluta.

D-na Vice-presedinta Reding,

Ar fi prea simplist sa spunem ca asistam la o batalie intre fortele care vor sa combata coruptia si cele care...probabil nu vor, sau ceva asemanator. Ne dam seama ca primiti informatii din Romania care sustin aceasta linie de gandire. In opinia mea, situatia este mult mai complexa si are de-a face cu fundamentele unui stat de drept unde, in sistemul de justitie, diferitele categorii au rolul si sarcinile lor clare. Procurorii au rolul lor si am luptat si voi lupta intotdeauna pentru independenta lor, crezand cu tarie ca Romania are nevoie de procurori care sa fie independenti si buni profesionisti, pentru a combate o diversitate de infractiuni. Stiu ca multi procurori din tara mea imi impartasesc opinia si ar fi o greseala sa confundam marea majoritate a procurorilor cu o parte din sefii lor.

Insa, in acelasi timp, am luptat cu tarie si voi continua sa o fac, pentru un

sistem judiciar puternic, insemnand judecatori independenti, care sa nu primeasca si sa nu asculte ordine politice si carora sa nu le fie teama de razbunările procurorilor carora nu le e pe plac independenta judecatorilor. Avem nevoie de judecatori buni profesioniști si formarea lor continua, inclusiv prin proiecte europene, este de mare importanta, insa este de datoria noastra, ca politicieni, sa le asiguram toate conditiile pentru a atinge standardele profesionale necesare, garantandu-le, in acelasi timp, deplina independenta.

In privinta acestor aspecte, solicit Comisiei Europene si dumneavoastra personal sa va exprimati pozitia privind reforma sistemului de justitie in tara mea: rolul CSM, rolul si locul procurorilor, independenta judecatorilor.

Si, dat fiind ca in ultimul raport MCV nu a existat nicio mentiune in legatura cu CSM, eu si multi alti cetateni romani am vrea foarte mult sa vedem, in mod special, o pozitie oficiala din partea dumneavoastra privind recentele evenimente petrecute la CSM.